

रौतामाई गाउँपालिकाको
नवौँ गाउँ सभामा पेश गरिएको २०७८/७९ को
नीति तथा कार्यक्रम

उपाध्यक्ष श्री कुमारी ठकुरी ज्यू,
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
गाउँपालिकाका वडा अध्यक्ष ज्यूहरु,
कार्यपालिका सदस्य ज्यू तथा गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,
कर्मचारी ज्यूहरु

सर्वप्रथम म नेपालमा भएका प्रजातान्त्रिक तथा लोकतान्त्रिक आन्दोलनहरुमा शाहदत प्राप्त गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु । राष्ट्रियता, लोकतन्त्र प्राप्तिको लागि योगदान पुऱ्याउनु हुने अग्रणी व्यक्तिहरुको उच्च सम्मान साथ स्मरण गर्न चाहन्छु । यस रौतामाई गाउँपालिकाको नवौँ गाउँसभाको उद्घाटन समारोहमा आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत् गर्न पाउँदा आफूलाई गौरवान्वित ठानेको छु । गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानभावहरुमा हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन गर्न चाहन्छु ।

नेपालको संविधानले नेपालमा स्थानीय, प्रदेश र संघ गरी तीनतहको सरकार रहने व्यवस्था गरेको छ । नेपालको संविधानको भाग १७ मा स्थानीय कार्यपालिकाको व्यवस्था गरेको छ, जस अन्तर्गत यो संविधान र संघीय कानुन बमोजिम स्थानीय तहको कार्यकारिणी अधिकार कार्यपालिकामा निहित हुने व्यवस्था रहेको छ, भाग १८ मा स्थानीय व्यवस्थापिकाको व्यवस्था रहेको छ, जस अन्तर्गत यस संविधानको अधीनमा रही स्थानीय व्यवस्थापिकीय अधिकार गाउँसभामा निहितहुने जुन अधिकार अनुसूची - ८ र ९ मा उल्लेख गरिएको छ । साथै उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा न्यायिक समिति रहने व्यवस्था रहेको छ । यसर्थ संघीयताको कार्यान्वयनसँगै गाउँपालिका अब स्थानीय सरकारको रूपमा परिणत भइसकेको हुनाले सदैव जनताको सेवामा समर्पित रहने विश्वास समेत दिलाउन चाहन्छु ।

जनताको पूर्ण लोकतन्त्र, सुशासन, जनताप्रति उत्तरदायी राज्य, भ्रष्टचारमुक्त सभ्य र सुसंस्कृत एवम् कर्तव्यनिष्ठ समाज यस स्थानीय सरकारको आर्दश हुनेछन् । सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनताको अधिकार, सुरक्षा घटी बढी नगरी सामाजिक न्याय र समानतामा आधारित समाजको स्थापना पर्ने र स्रोत

साधनको समन्यायिक वितरण गर्दै भौतिक पूर्वाधार, मानवीय विकास, उद्यम विकास आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरणसँगै समृद्ध गाउँपालिका स्थापना गर्ने हाम्रो असल विचारसँगै प्रतिवद्ध र समर्पितभई उद्यत रहनेछौं ।

कोभिड १९ को कारण मानवजाति यस शताब्दीकै ठूलो संकटमा परेको छ । विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको यस कोभिड १९ को संक्रमणको कारण हालविश्व नै आक्रान्त बनेको छ । यस कारण उत्पन्न असहज तथा असाधारण परिस्थितिले मानव समुदाय नै प्रभावित बनाई समुदायको माग, आवश्यकता र प्राथमिकतालाई नै बदलिदिएको छ । मुलुकको अर्थतन्त्र र समग्र शासन प्रक्रियामा पनि असर पुऱ्याएको छ । यस्तो परिस्थितिमा हरेक तहका सरकारले मुलुकमा आफ्नो तर्फबाट प्रवाह गरिने सार्वजनिक वस्तु तथा सेवाहरुको पुनःप्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने भएको छ ।

यसै सन्दर्भमा नेपाललाई कोभिड १९ को संक्रमणको नियन्त्रण र रोकथाम गरी कोभिड १९मुक्त बनाउने, स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी, कृषि, उत्पादन र रोजगारी प्रवर्द्धन जस्ता क्षेत्रलाई प्राथमिकता राख्ने, स्वास्थ्य क्षेत्रमा देखिएका स्वास्थ्य संकट र यसबाट सिर्जित परिस्थितिलाई सम्बोधन गर्ने गरी यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

नेपालमा कोभिड १९ को संकट विरुद्धमा जुध्नको लागि यस रौतामाई गाउँपालिकाले शुरुवाती चरणदेखि सक्रियताको साथनै अत्यन्त महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ । यस गाउँपालिकाले वडा नं २ र ७ मा आइसोलेसन निर्माण गरी ५ र १० बेडको गरी जम्मा १५ बेडको आइसोलेसन सञ्चालनमा रहेको छ भने वडा नं. २, ५, ६ र ७ मा हेल्प डेक्सतयारी अवस्थामारहेको छ । यस कोभिड १९ को संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण गर्नको लागि आवश्यक पर्ने व्यक्तिगत सुरक्षा उपकरण, भिटिएम, इफ्रारेड थर्मोमिटर, अक्सीमिटर, अक्सीजन, एन्टीजन खोप लगायत स्वास्थ्य सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गरी अथकप्रयास गरिएको छ । कोभिड १९ को संक्रमणबाट कसरी बच्नसकिन्छभन्ने विषयमा यस गाउँपालिका बासीहरुका लागि सचेतना मूलक कार्यक्रम, पम्प्लेटिड प्रचार प्रसार गरिएको छ ।

हाल यस गाउँपालिकाबाट रोजगारीको शिलशिलामा विश्वका विभिन्न मुलुकहरुमा गएका र कोभिड १९ को असरको कारण रोजगारी गुमाई धेरै संख्यामा तीमानिसहरु गाउँफर्किने क्रममा रहेका छन् । यसरी कोभिड १९ को कारण सिर्जित तथा सिर्जना हुने सक्ने विभिन्न सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक आदि

समस्याहरुको विवेकपूर्ण र व्यवस्थित रूपमा सामना गर्नु पर्ने देखिन्छ । यसरी उत्पन्न असहज परिस्थितिमा स्थानीय सरकारले विगतवर्षको जस्तो सामान्य प्रक्रिया र नियमित प्राथमिकता भन्दा अझ माथि उठेर नयाँ आवश्यकता र नयाँ चुनौतिको आधारमा आफ्नो नीति, कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

यस गाउँपालिकाले सीमित स्रोत साधनलाई बढी उपलब्धि मूलकहुने गरी खर्च गर्नुपर्ने भएकोले कोभिड १९ द्वारा सिर्जित आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न लागि कृयाकलापहरु पहिचान गरी प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने र प्रभावकारी रणनीतिका साथमा कोभिड संवेदनशील बजेटको माध्यमबाट परिस्थितिको पुर्नलाभका निम्ति प्रयास गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

विद्यमान यस परिस्थितिमा पनि जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा रहेको यस स्थानीय सरकार जन आकांक्षा अनुसार गाउँपालिकाको *विकास निर्माण, सुशासन, शान्ति, समुन्नति र सम्मान*को लागि समर्पित रहदै जनताको घरदैलोमा पुग्ने विश्वास पुनःदिलाउन चाहन्छु ।

उपस्थित महानुभावहरु,

अब म, यस गाउँपालिकाको आगामी आ.व. ०७८/७९ का लागि गाउँ कार्यपालिकाबाट गाउँ सभामा पेश हुने नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारी भएको गाउँपालिकाको नीति, तथा कार्यक्रम र बजेट तयारीको ढाँचाहरुलाई अनुशरण गरी यस गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न अनुसारका समग्र नीति तथा विषयहरुलाई आधार लिइएको छ :

- नेपालको संविधान - २०७२ मा व्यवस्था भएको राज्यका नीति तथा सिद्धान्तहरु, मौलिक हक लगायत अनुसूची-८ र ९ मा उल्लेखित स्थानीय तहको एकल अधिकार र साझा अधिकारका सूचीका विषयहरु ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४,
- राष्ट्रिय योजना आयोगको १५ औँ योजना (०७६/७७-०८०/८१)का रणनीति तथा कार्यनीतिहरु
- आ.व. २०७८/७९ को संघीय सरकारको नीति तथा कार्यक्रमहरु ।

- संघीय सरकारको आ.व. २०७८/७९ को बजेट वक्तव्य ।
- आ.व. २०७८/७९ को प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रमहरु ।
- प्रदेश सरकारको आ.व. २०७८/७९ को बजेट वक्तव्य ।
- कोभिड-१९ को विश्वव्यापी संक्रमणको कारण उत्पन्न असहज परिस्थितिको सन्दर्भमा गाउँपालिका/नगरपालिकाको तात्कालिक आवश्यकता पहिचान तथा कोभिड-१९ संवेदनशील योजना तर्जुमा ढाँचा
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- संघीय, प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति, कानून तथा मापदण्डहरु,
- स्रोत साधनहरु,
- विकासका अन्तर सम्बन्धित विषयहरु,
- सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताबाट सिर्जित दायित्वहरु संघ र प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका अन्य आर्थिक नीतिहरु,
- आ.व.२०७७/७८ को रौतामाई गाउँपालिकाको विगत गाउँसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम।

दीर्घकालीन सोच

“समृद्ध गाउँपालिका हाम्रो अभियान : सबै सुखी र खुशी रहौं यही हाम्रो पहिचान”

उद्देश्यहरु :

- विश्वव्यापी रुपमा फैलिरहेको कोभिड १९ को संक्रमणको रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्नु,
- यस गाउँपालिकाका नागरिकहरुलाई कोभिड १९ संक्रमणबाट बचाउनु
- कोभिड १९ को महामारीको कारण सिर्जित समस्याहरुको समाधान गर्न रणनीतिक योजनाहरु कार्यान्वयन गरी गाउँपालिकालाई नै संक्रमण मुक्त बनाउनु
- जनता/नागरिकलाई शासनमा आधिकारिक रुपमा सहभागी गराई संघीय लोकतन्त्रका लाभहरु प्रत्यक्ष रुपमा पुऱ्याउनु,

- यस गाउँपालिकाको सामाजिक तथा आर्थिक रुपान्तरण गरी सभ्य, सुसंस्कृत समाजको स्थापना गर्नु,
- सुशासन, भ्रष्टचारमुक्त प्रशासनको स्थापना गर्नु,
- भौतिक पूर्वाधार तथा मानवीय संसाधनको विकास गर्दै स्रोत साधानको अधिकतम उपयोग गरी समृद्ध, समुन्नति, शान्तिपूर्ण गाउँपालिका स्थापना गर्नु,
- लक्षित समूह/वर्गहरूको विकासका लागि समावेशी, समानुपातिकको आधारमा सशक्तिकरण गराउँदै लैजानु,

प्राथमिकताहरू:

- विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड १९ को महामारीको कारण सामाजिक विकास तथा आर्थिक विकासको क्षेत्रमा सिर्जना हुनसक्ने असरलाई न्यूनीकरण गर्न सञ्चालन गर्ने कोभिड १९ संवेदनशील कार्यक्रमहरू
- शिक्षा, स्वास्थ्य, स्वच्छपिउने पानीको सहज उपलब्धता आदि ।
- प्राथमिक तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार र स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयता,
- प्राविधिक, व्यवसायिक तथा गुणस्तरीय शिक्षाका लागि प्रविधिमैत्री शिक्षा
- बन्दाबन्दीको कारण प्रभावित भएको शिक्षा क्षेत्रमा वैकल्पिक प्रणालीबाट विद्यार्थीको सिकाइ सहजीकरण
- व्यवसायिक तथा आधुनिक कृषि तथा पशु क्षेत्रको विकास,
- रोजगारी सिर्जना, युवा स्वरोजगार काम्यक्रम तथा रोजगारी गुमाई विदेशबाट आउने नेपालीहरूको सीप, क्षमता र ज्ञानको उपयोग
- स्थानीय पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरू (ग्रामीण यातायात, सडक, ग्रामीण विद्युतीकरण, पुल,साना सिंचाई तथा नदी नियन्त्रण, खानेपानी तथा सरसफाई, लघु उद्यम तथा वैकल्पिक उर्जा आदि),
- दिगो विकासका १७ वटालक्ष्यहरू (SDGs) प्राप्त गर्ने कार्यक्रमहरू (जस्तै : गरिवी न्यूनीकरण तथा रोजगारी प्रवर्द्धन, स्वास्थ्य तथा पोषण, विपद्/जलवायु जोखिम न्यूनीकरण आदि),
- लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तिकरण, जातीय विभेदको अन्त्य तथा समावेशी विकास,

- सामाजिक विकासका कार्यक्रमहरु (जस्तै : महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक एकल महिला तथा विपन्नवर्ग लक्षित सामाजिक विकास सम्बन्धी कार्यक्रम,
- वनतथा भू-संरक्षण, प्राकृतिक स्रोत र वातावरण संरक्षण,
- स्थानीय सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता, पारदर्शीता र सुशासनको प्रवर्द्धन,
- पर्यटन पूर्वाधार विकास र संस्कृति प्रवर्द्धन,
- वातावरणमैत्री र बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको अवलम्बन,
- युवाको क्षमता तथा खेलकुद विकास कार्यक्रम,
- बस्तीविकास र सामाजिक परिचालनकार्यक्रम,

उपस्थित महानुभावहरु

अब म, उल्लेखित आधारमा अन्तरनिहित रही यस गाउँपालिकाले आगामी वर्षका लागि अवलम्बन गर्न प्रस्तावित क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम संक्षेपमा उल्लेख गर्न चाहन्छु :

(क) सामाजिक क्षेत्र

(क.१) शिक्षा

“शिक्षा, मानवीय विकासको आधार : गुणस्तरीय शिक्षा सबैको अधिकार”

- कोभिड-१९ को संक्रमणको कारणले बालबालिकाको सिकाइमा पर्न जाने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न तथा विद्यालयजाने उमेरका बालबालिकालाई विद्यालयमा नियमित पठनपाठनका लागि सहज अवस्था सिर्जना नभएसम्म दूर तथा खुला शिक्षा लगायत वैकल्पिक शिक्षा प्रणालीको माध्यमबाट सिकाइमा यस गाउँपालिकाले **“वैकल्पिक प्रणालीबाट विद्यार्थीको सिकाइ सहजीकरण निर्देशिका २०७७”** अनुसार सहजीकरण गरिनेछ ।
- रेडियो, टेलिभिजन र अनलाइन तथा अफलाइनबाट स्थानीय शिक्षक तथा विद्यार्थीको सहभागिता सिकाई सहजीकरण कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण गर्ने, गराइने छ ।

- डिजिटलवा दूर शिक्षण सामग्री प्रयोग र कोभिड १९ वायस्तै प्रकारको विपद सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धिका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधार र विद्यार्थी संख्याका आधारमा भौतिक दूरी कायम राखी कार्यक्रम सञ्चालन सहजीकरण गरिनेछ ।
- वैकल्पिक शिक्षा प्रणालीको माध्यमबाट सिकाइलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउनको लागि नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय, सहकार्य गरिनेछ ।
- विद्यालयमा थपभौतिक पूर्वाधार, शिक्षक व्यवस्थापन, खानेपानी तथा सरसफाई र स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- **सार्वजनिक विद्यालय समायोजन एवम् एकीकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि २०७७** अनुसार यस गाउँपालिकाका आवश्यकता अनुसार मापदण्डको कारण सामुदायिक विद्यालयहरूको समायोजन तथा एकीकरण गरिनेछ ।
- सबैको लागि गुणस्तरीय शिक्षा आजको आवश्यकता भएकोले प्राविधिक शिक्षा, व्यवसायिक तथा वैज्ञानिक शिक्षाको लागि विशेष कार्यक्रम तथा अभियानहरू सञ्चालन गरिने छ ।
- विद्यालयहरूमा विद्यालय सुधार योजना बनाई योजनावद्ध रूपले विद्यालयको आर्थिक, भौतिक, शैक्षिक सुधार गरिदै लगिने छ ।
- विद्यालयहरूमा शिक्षकहरूको नियमितता र समयमै उपस्थितिको लागि यो वर्ष सबै विद्यालयमा विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था गरिने छ ।
- नेपालको संविधानले शिक्षालाई मौलिकहकको रूपमा स्थापित गरिसकेको परिप्रेक्ष्यमा सबै गाउँबासीहरूलाई शिक्षामापहुँच पुऱ्याउन विशेष योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- स्थानीय तहमा प्रत्यायोजित भई आएको माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक संस्थाको अनुमति तथा नियमन कार्यलाई व्यवस्थित बनाई समय सापेक्ष प्रतिस्पर्धी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने कार्यको लागि समन्वयकारी भूमिका प्रदान गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयका विषयमा खुल्ला सार्वजनिक सुनुवाई गरी हालकुनै किसिमका कमी कमजोरी भएमा सुधार गरी शिक्षा क्षेत्रमा विकास र विस्तार गर्दै सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरूलाई पेशाप्रति अभै बढी जिम्मेवार बनाइनेछ ।

- सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरुको मूल्याङ्कनको परिपाटी विकास गरी पूर्ण जिम्मेवार बहन गर्ने शिक्षकलाई पुरस्कृत र नगर्ने शिक्षकलाई कारवाही गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने आर्थिक अवस्था कमजोर भएका विद्यार्थीमध्ये उत्कृष्ट र जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलाई छात्र वृत्तिको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयको प्रणालीगत सुधार गरी अभिभावकहरुलाई जिम्मेवारी बनाई आम जनमानसमा विद्यालयप्रतिको अपनत्वमा सुधार गरिनेछ ।
- निजी विद्यालयहरु शैक्षिक मापदण्ड अनुसार सञ्चाल नभए नभएको विषयमा अनुगमन गरी मूल्याङ्कन गर्ने पद्धतिको विकास गरिनेछ ।
- वार्षिक रुपमा १ वटा नमुना विद्यालयको निर्माण गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।।
- एक विद्यालय एक फूलवारी निर्माण नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- उच्चशिक्षा अध्ययनमा जेहेन्दार, लगनशील गरिब, आदिवासी जनजाति, दलित, महिलालाई सहयोग गर्ने नीति लिइने छ ।
- यस वर्ष नै स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण कार्य शुरु गरी स्थानीय पाठ्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- शैक्षिक क्यालेण्डर र विद्यालय सुधार योजना निर्माण गराई योजना मुताविक विद्यालयहरुलाई काम गराइदैं विद्यालय तथा शैक्षिक सुधार गरिने छ ।

जस अन्तर्गत समानीकरण तथा अन्य बजेटबाट शिक्षा क्षेत्रको लागि विद्यालय सुधार तथा वैकल्पिक प्रणालीबाट विद्यार्थीको सिकाईका लागि शिक्षा र आधुनिक प्रविधि स्मार्ट टेक्नोलोजीको लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।

(क. २) स्वास्थ्य

“रोग तथा दुर्बलताबाट मात्र उन्मुक्त नभइ शारीरिक, मानसिक तथा सामाजिक रुपमा तन्दुस्त बनौं”

- विश्वव्यापी रुपमा फैलिरहेको कोभिड १९ को संक्रमणबाट बच्नको लागि क्वारेन्टिनको व्यवस्था, कन्ट्याक्ट ट्रेसिङ टोली, कोभिडविशेष तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन, कोभिडविशेष जनचेतना मूलक कार्यक्रम, महिला, बालबालिका, असक्त, असहाय, वृद्ध, अपाङ्गता भएकाहरुको

संरक्षण, कोभिड १९ व्यवस्थापन कोष, महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाको परिचालन, कोभिड क्लिनिक, द्रुत सम्बोधन तालिम आदिको व्यवस्था गरिनेछ ।

- स्वास्थ्य संस्थाहरुमाथि पभौतिक व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन, औषधितथा स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्था, खानेपानी तथा सरसफाई र स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को संक्रमणको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार गर्नको लागि सबै राजनीतिक दल, सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था, नागरिक समाज सबै सरोकारवालाहरूसँग प्रभावकारी रूपमा समन्वय, सहकार्य गरिनेछ ।
- स्वास्थ्यकर्मी, कर्मचारी, जनप्रतिनिधि सबैले अग्रपंक्तिमा रही सक्रियताको साथ परिचालित भइ कोभिड १९ को संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण गरिनेछ ।
- अग्रपंक्तिमा काम गर्ने स्वास्थ्यकर्मी तथा स्वयम्सेवकहरुलाई प्रोत्साहन गरिने, नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था भएमा गाउँपालिकाद्वारा प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र नेपाल सरकारद्वारा सञ्चालन गरिने स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- वडाका स्वास्थ्य चौकीबाट स्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ । साथै यी स्वास्थ्य चौकीबाट इमरजेन्सी सेवा पनि दिलाउनको लागि आधारभूत सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गरिदैं लगिनेछ ।
- एक गाउँपालिका एक अस्पतालको अवधारणा अनुसार यस गाउँपालिकामा १५ शैयाको अस्पताल निर्माण कार्य यही वर्षबाट सुरु हुने छ ।
- सरकारबाट निःशुल्क प्रदान गरिने औषधिहरु सबैको पुहँचमा पुऱ्याइनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकी अन्तर्गत चलाइएका गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रमको माध्यमबाट ज्येष्ठ नागरिकहरुको नियमित स्वास्थ्य परिक्षण गरिनेछ ।
- ग्रामीण तथा शहरी स्वास्थ्य सेवालार्ई बढी प्रभावकारी र व्यापक बनाउन स्वास्थ्य केन्द्रहरु थप गरी विशेषज्ञ सहितको सेवा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।

- समग्र गाउँको स्वास्थ्यलाई ध्यानमा राखीआगलागी, भूकम्प, भाडापखाला, महामारी, चट्टयाड, एच.आई.भी. एड्स आदिको संभावना, जोखिम र यसको न्यूनीकरणतर्फ जनचेतना बृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- आवश्यकताअनुसार स्वास्थ्यशिविर कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- रौतामाई गाउँपालिकाको अन्यबाँकी रहेको स्वास्थ्य चौकीहरुमाल्याब सेवालाई व्यवस्थापन गरी संचालन गर्न पहलगरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाले हस्तारन्तरण गरेको वडा नं. २,४ र ५ को एम्बुलेन्सलाई व्यवस्थित रुपमा कार्यविधि अनुसार कार्यान्वयनल्याईने छ । साथै अन्यथप सुविधाको लागि अन्य थप एम्बुलेन्सको माग सम्बन्धित निकायमा गरिने छ ।
- ६० वर्षमाथिका जेष्ठनागरिकलाई सहूलियतउपचारको लागि सहयोग गरिने छ ।
- प्रत्येक जनतालाई संघीय सरकारसँग अनुमतीलीई कोभिड १९ को निशुल्क खोप व्यवस्थापन गर्ने ।

जस अन्तर्गत समानीकरण तथा अन्य बजेटबाट स्वास्थ्य क्षेत्रको लागि रु २५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(क.३) खानेपानी तथा सरसफाई

“पानी नै हाम्रो प्राणहो, सफाबस्तु नै सभ्यताहो ।”

- गाउँपालिका भित्रका विभिन्न वडाहरुमा रहेका खानेपानीको मुहानहरुलाई संरक्षण र संबर्द्धन गरी गाउँपालिकाका सबै घरहरुमा खानेपानी पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यका साथ एक गाउँ एक खानेपानीको नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- खानेपानी योजनाको गुणस्तर सुधार, धारा वितरण व्यवस्था तथा आवधिक स्वच्छता जाँच, शौचालय व्यवस्था माध्यान पुऱ्याइने छ ।
- पानीको पहुँच भएका ठाउँमा एक घर एक धाराको नीति अवलम्बन गरिने छ ।

- वडा नं. ३ लाफागाउँ र ८ नं. डिल्लीवर धोप खानेपानी योजनाआ.व. २०७८।०७९ मा संचालन गरिने छ ।
- सुनकोसीको पानी लिफ्टड प्रविधिबाट यस पालिकाको वडा नं. ३, १ लाई खानेपानीको व्यवस्था गर्न यो वर्षदेखि नै शुरु गरिने छ ।
- खानेपानीका मुहानको संरक्षणका लागि मुहान आसपासमा उपयुक्त मापदण्ड बनाइ लागू गरिनेछ ।
- खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी गठन भएका समितिहरुलाई वातावरण तथा सरसफाईप्रति बढी उत्तरदायी बनाउने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र सञ्चालित क्रमागत खानेपानीका योजनाहरुलाई यथाशीघ्र सम्पन्न गर्दै लगिनेछ ।
- बालकलबहरुलाई परिचालन गरी सरसफाई तथा हरियाली क्षेत्र विस्तार गरी वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्ने कार्यको जिम्मेवारी दिईने छ ।
- मानिसहरुको आवत जावत बढीभएको स्थानहरुमा सार्वजनिक शौचालय निर्माणमा प्राथमिकता दिईने छ ।

जस अन्तर्गत समानीकरण र अन्य बजेटबाट खानेपानीको लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।

(क.४) संस्कृति प्रवर्द्धन

“मौलिक संस्कृति हाम्रो पहिचान : संरक्षण र सम्बर्द्धन गरे बढ्छ हाम्रो शान”

- नेपाल एक बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहु सांस्कृतिक विशेषता युक्त राष्ट्र भएकोले सबै धर्म, संस्कृति, संस्कार, प्रथा, परम्परा, प्रचलनको सांस्कृतिक मूल्य मान्यतालाई सम्मान गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । परम्परागत रूपमा रहेका चाडपर्व एवं स्थानीय मौलिकता सहितको धर्म तथा संस्कृतिको संरक्षण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका विभिन्न जात-जातिहरुको भाषा, धर्म, इतिहास, संस्कार र संस्कृतिलाई संरक्षण एवं सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- मातृभाषा, मौलिक संस्कार संस्कृतिको संरक्षण गर्नमा विशेष नीति अबलम्बन गरिने छ ।

- गाउँपालिकाभित्र रहेका ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक, पर्यटकीय सम्पदाहरुको पहिचान गरी सोको अभिलेख राखिनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेको ऐतिहासिक रौता पोखरीको मन्दिर वडारे भर्ना लगायत गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका धर्मशाला, बौद्ध गुम्बाचर्च आदिको संरक्षण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका ऐतिहासिक एवं पुरातात्विक मठ मन्दिर, पाटी, पौवा, सत्तल, कुवा, पँधेरो, ढुङ्गेधारा, अन्तिम दाहसंस्कार गर्ने घाट लगायतलाई निर्माण तथा पुर्ननिर्माण, संरक्षण तथा उचित व्यवस्थापन गरिनेछ । जस अन्तर्गत साडकलामडकला देवीस्थान,साकेला देवीस्थान,सोलढुङ्गा महादेव स्थानको संरक्षण गर्दै धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गरिदै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न जातजाति तथा समुदायहरुको धार्मिक जात्रा, गुठीलाई प्रबर्द्धन गरिनेछ ।

जस अन्तर्गत संस्कृति प्रर्द्धनको लागि रु २ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

(क.५) खेलकुद तथा मनोरञ्जन

“स्वास्थ्यको लागि खेलकुद र मनोरञ्जन”

- गाउँकायुवाहरुलाई लक्षित गरी खेलकुदलाई जीवनको अभिन्नअङ्गको रूपमालिनु पर्ने सन्देशलाई साकार गर्न खेलकुद गतिविधि, क्षमता विकास, विस्तार तथा गाउँस्तरीय खेलकुद विकास समितिगठन गरी कार्यान्वयन गर्न पहल गरिनेछ ।
- अन्तर गाउँस्तरीय तथा गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गर्न **“गाउँपालिका अध्यक्षकप”** सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकास्तरीय खेलकुदको लागि रंगशाला निर्माणको लागि कालीमाटी, मालवासे, मुर्कुची र भुट्टारमा अध्ययन शुरु गरिने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयका खेलकुद मैदानको स्तरोन्नति तथा अन्य सार्वजनिक जग्गामा खेलकुद मैदान, युवाक्लब तथा विचरण पार्क निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- एक वडा एक खेलमैदानको निर्माण गरी खेलक्षेत्रको विकास गरिदै लगिनेछ ।

जस अन्तर्गत खेलकुदको लागि रु ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ख. ६) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- राज्यको हरेक अंग तथा संयन्त्रमा महिला, आदिवासी जनजाति, दलित, अपाङ्ग, गरीब, पछाडिका वर्ग सीमान्तकृत, अति सीमान्तकृत आदिलाई राज्यको नीति निर्माण, निर्णय प्रक्रिया र कार्य सम्पादन प्रक्रियामा अर्थपूर्ण सहभागी गराउने कार्य समावेशीकरण भएकोले यीलक्षित क्षेत्रको पहुँच, प्रतिष्ठा, प्रतिनिधित्व र पहिचानको लागि समावेशीकरणको नीतिअवलम्बन गरिने छ ।
- समावेशीकरणका क्षेत्रहरु राजनीतिक, प्रशासनिक, आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिकआदि क्षेत्रमामाथि उल्लेखित क्षेत्र, वर्ग, जातिको अर्थपूर्ण सहभागिताको लागिविशेष अवसर, समानुपातिक समावेशी, आरक्षण, सकारात्मक विभेद, तालिम, पहुँच, सशक्तिकरण आदि टुलहरुको प्रयोग गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को महामारीको कारण बढी प्रभावित भएका जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, अपाङ्ग र असहायको लागिविशेष कार्यक्रम सञ्चालनगरिनेछ ।
- लैङ्गिक विभेदको अन्त्य गरी महिलाहरुलाई हरेक कार्यक्रममा सहभागी गराउँदै आर्थिक, सामाजिकतथा राजनैतिक क्षेत्रमापहुँच पुऱ्याउन उनीहरुको सहभागितालाई सुनिश्चितता गर्ने नीति अवलम्बनगर्दै महिला सशक्तिकरणमा जोड दिइनेछ ।
- सुत्केरी महिलाहरुलाई पोषणमा सहयोग गर्नको लागि **सुत्केरी महिलालाई गाउँपालिकाको उपाध्यक्षज्यूको कोशेलीकार्यक्रम**लाई निरन्तरता दिने कार्यक्रम समावेश गरेको छु ।
- दलित, अपाङ्ग, अल्पसंख्यक र पिछाडिएका समुदायएवम् एकलमहिलाहरुको क्षमताविकास गरी उनीहरुलाई आर्थिक, सामाजिक र राजनैतिक रुपमा मूल प्रवाहिकरणमा ल्याउने खालका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- बालश्रम तथा बाल शोषण अन्त्य, घरेलु बालश्रमिकको पुन स्थापना तथा जोखिममा परेका बालबालिकाहरुको पुर्नस्थापना गरी यस गाउँपालिका क्षेत्रलाई बालश्रम उल्मुलन क्षेत्र घोषणा गर्दै बालमैत्री वडा तथा गाउँपालिका निर्माण गर्ने नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- दलित, उत्पिडित, आदिवासी जनजाति तथा अन्य पिछडिएका वर्गको लागि आयआर्जन, आत्मनिर्भर तथा क्षमता विकास मार्फत सशक्तिकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकको ज्ञान, सीप, अनुभव र विज्ञतालाई गाउँपालिकाको विकास कार्यमा पूँजीकृत गर्दै उनीहरुको सम्मानित मर्यादापूर्वक जीवनयापन गर्ने वातावरण मिलाउन गाउँस्तरीय जेष्ठ नागरिक समाजगठन गर्नुका साथै जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र स्थापनाका लागि सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरूसँग समन्वय गरी आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र पारदर्शी ढङ्गले सञ्चालन तथा अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- वडास्तरीय तथा गाउँपालिका स्तरीय महिला, अपाङ्ग, आदिवासी जनजाति, दलित, युवा, जेष्ठनागरिक, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग आदिको समूहतथा समिति गठन गरी सीप विकास, क्षमता विकास आदिको माध्यमबाट सशक्तिकरण गरिँदै लगिने छ । यसको लागि निश्चित बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

जस अन्तर्गत समानीकरण र अन्य बजेटबाट समावेशीको लागि रु २५ लाख र महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक शाखाको लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।

(क.७) जनसंख्या व्यवस्थापन

- यस गाउँपालिकामा उपलब्ध स्रोत, साधनको आधारमा विद्यमान जनसंख्याबीच तादम्यता कायम गरिँदै लगिनेछ ।
- जनसंख्याको आकार, बनोट, वितरण, संरक्षण र परिचालन सम्बन्धी योजना, संगठन, निर्देशन र नियन्त्रणमा व्यवस्थापकीय कार्य गरिँदै लगिनेछ ।
- जनसंख्या वृद्धिवाञ्छित सीमाभित्र राख्ने र बसाइँसराइलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- मानवीय विकासको माध्यमबाट मावन पूँजी निर्माण गरिँदै लगिनेछ ।

(ख) आर्थिक क्षेत्र

“ कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार : रौतामाई गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार ”

(ख.१) कृषि तथा पशुपालन

- कृषि क्षेत्रमाथप आधुनिकीकरण, यान्त्रिकरण र विशिष्टिकरण गरी उत्पादकत्व तथा उत्पादन वृद्धिमा जोड दिइने, *स्वदेशीवस्तुको उपभोग गरौँ आन्तरिक उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरौँ* अभियानलाई आत्मसात गरिनेछ ।
- कृषिलाई आयमूलक, आधुनिक र मर्यादित पेसा तथा उत्पादनशील व्यवसायको रूपमा आधारभूमिको रूपमाकाम गरिनेछ ।
- कृषि प्रसार तथापशु सेवा कार्यक्रमहरु, बजार व्यवस्थापन, बाँझो जमिन उपयोग, जनशक्ति व्यवस्थापन जस्ताकार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- नश्ल सुधारका कार्यक्रम सञ्चलान गरी उन्नतनश्लको व्यवसायिक पशुपन्छी पालनका लागि कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- भूमि, पूँजी र प्रविधिको संयोजन मार्फत कृषिको भूमिको सदुपयोग गरी कृषि व्यवसायिक उत्पादन बढाउने, भूमिको चक्लाबन्दीलाई प्रोत्साहित गर्दै सहकारी खेती, सामूहिक खेतीगर्न वा समुदायको समन्वयमा एकै प्रकारको बाली लगाउन उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को विश्वव्यापी महामारीको कारण धेरै मानिसहरुको रोजगारी गुम्ने देखिएकोले कृषि पेशा तथा व्यवसायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादनको प्रक्रियालाई आधुनिकीकरण गरी उन्नतजातको वीऊ, विजन, कृषि सामग्री तथा अत्याधुनिक कृषिऔजारको प्रयोगतर्फ कृषकलाई विशेष सहूलियत प्रदान गरी उत्पादनमा वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- कृषकहरुलाई आधुनिक नगदेबाली तथा फलफूल खेतीतर्फ प्रोत्सान गर्न स्थानीयस्तर मै कृषि उपजबजार केन्द्रको स्थापनामा जोड दिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं. १ नचने कोल्डस्टोर र वडा नं. ६ को चिसापानीमा कोल्ड स्टोर निर्माणकार्य शुरु गरिनेछ । साथै वडा नं. १ मा पनि चिस्यान केन्द्र स्थापनाको लागि अध्ययन शुरु गरिनेछ ।
- कृषि प्राविधिक तथा कृषि सामग्री आदिको पहुँच सम्बन्धित किसानसम्म पुऱ्याउनुका साथै किसान र उपभोक्ताहरुको बीचका विचौलियाहरुलाई विस्थापित गरी किसानले उत्पादन गरेका

उत्पादित वस्तुहरु सिधै बजारसम्म पुऱ्याउनेतर्फ कृषि सहकारी संस्था निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने योजनाबनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- उन्नत पशुहरुको आयातएवं व्यवस्थापनमा जोड दिदै किसानहरुलाई दूध र मासुजन्य उत्पादनमा प्रोत्साहित गरी बजारीकरणमा समेत जोड दिइनेछ ।
- प्रत्येक वडामा कृषि, पशु स्वास्थ्य प्राविधिकको व्यवस्था गरी किसानको पहुँच सहज बनाउँदै पशुधनको क्षति न्यूनीकरणका लागि रोग नियन्त्रणका आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ ।
- किसानहरुलाई पशु विमातर्फ प्रोत्साहन गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा कृषि प्राविधिक तथा पशु स्वास्थ्य प्राविधिक कर्मचारीको व्यवस्था गरिनेछ । कृषि विमाकार्यक्रम प्रोत्साहन गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना कार्यक्रमसँग समन्वय गरी कृषि क्षेत्रका जोन, ब्लक र पकेट क्षेत्र घोषणा गरी परियोजना सञ्चालन गरिने छ । जस अन्तर्गत सुन्तला जोन, अदुवाजोन, बेसार जोन, बाखाबंगुर, दुध, फलफूल तरकारी तेजपात ब्लक तथा पकेट क्षेत्रको लागि बजेट विनियोजन गरिने छ ।
- एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रमलाई बढवा गरिदै लगिने छ ।
- अध्यक्ष सम्बोधन कृषि कार्यक्रम आ.व. २०७८।०७९ देखि कृषि शाखा र पशु शाखाको छनोटको आधारमा प्रतिवाली उत्कृष्ट कृषि कार्यक्रम बेसार, अदुवा, आलु, अन्नवाली, बंगुर, फलफूल, तरकारी, गाईभैसी, दलहन र बाखाको कृषकलाई प्रति कृषक २० हजारको दरले पुरस्कृत गरिने कार्यक्रमको थालनी गरेको छु ।
- जस अन्तर्गत समानीकरण तथा अन्य बजेटबाट कृषि विकास तथापशु तथा भेटनरी तर्फ रु ६० लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ख. २) उद्योग तथा वाणिज्य

- कृषितथा स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित लघु तथा साना उद्योगहरुको स्थापना गरी स्थानीय रोजगारीको अवसरहरु सिर्जना गरिदै लगिने छ ।

- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गरी उद्योग सञ्चालन गर्न उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं. ५ को सुकेपोखरीमा औद्योगिकग्राम उद्योग मन्त्रालयबाट छनोट भईसकेको हुदाँ औद्योगिकग्रामको पूर्वाधार निर्माण सडक बिजुली घेरावेरा सम्प्याउने कामभइरहेको जानकारी गर्दछु ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका साना तथा मझौला उद्योगीहरूलाई आकर्षण गर्न विशेष कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- उद्योग वाणिज्य संघ र घरेलु तथा साना उद्योग महासंघसँगको समन्वयमा गाउँक्षेत्रमा संचालित व्यवसायिक फर्महरूको दर्ता तथा नवीकरण कार्यलाई गति दिइनेछ ।
- सार्वजनिक निजी साभेदारी (PPP Model) नीतिको अबलम्बन गर्दै निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा गर्न सकिने दीर्घकालीन योजनाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- घरेलु तथा सानाउद्योग विकास समितिसँगको समन्वयमा कृषि तथा जडीबुटी, वनजन्य घरेलु उद्योग स्थापनामा जोड दिदै उत्पादित बस्तु बजारीकरणका लागि प्रोत्साहन मूलक नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- पर्यावरण तथा वातावरण प्रदूषण गर्ने उद्योगलाई विस्थापित गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । यस गा.पा.वडा नं. ७ मा उदयपुर सिमेन्ट उद्योगबाट पर्ने प्रदूषणको प्रदूषण बापतको १५ प्रतिशत रकम असुल उपर गरी प्रभावित क्षेत्रमा वातावरण अनुकूलनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ।
- गरिवी न्यूनीकरणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ ।

जस अन्तर्गत उद्योग र वाणिज्य क्षेत्र अन्तर्गत मेडपाको लागि रु २ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ख.३) पर्यटन

“रौतामाई गाउँपालिकाको भावना : पर्यटक हाम्रो पाहुना”

- रौता पोखरी, माझ खर्क र ओडारे भर्नाको पर्यटन विकासको लागि गुरु योजना निर्माण गरिएको छ र गुरु योजना अनुरूप व्यवस्थित र वैज्ञानिक रूपले पर्यटन क्षेत्रको विकास गरिँदै लगिने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।
- रौता पोखरी मन्दिरको व्यवस्थापन गर्दै पूजा अर्चना गर्नलाई सरल र सहज बनाइने छ ।
- चित्रेथाममा निर्माणधिन अवस्थामा रहेको भ्यू-टावरको निर्माणमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी निर्माण कार्य सम्पन्न गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ओडारे भर्नामा पदमार्ग निर्माणको काम सम्पन्न गरी यसको Canoeing को लागि अध्ययन शुरु गरिने छ । साथै रसुवा भर्नासम्म पुग्नको लागि पदमार्ग निर्माण गरिएको हुँदा ओडारे भर्ना र यस रसुवा भर्नासम्म पुगी पर्यटकहरुलाई मनोरञ्जन दिलाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पर्यटकलाई पाहुनाको रूपमा स्वागत र सम्मानसाथ सत्कार गरिने आवास र गाँसको लागि रौतानिकास र भाले भास मासिखर Agrotourism Homestay को विकास गरिँदै लगिने छ।
- रौतामाई गाउँपालिका भित्र रहेका धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थलहरु वडा नं ६ रौतापोखरी, वडा नं १ डहर पोखरी, चित्रेथाम, ओडारी भर्ना, वडा नं २ आलम्पुरे पिकनिक स्पार्ट, वडा नं ३ गुप्तेश्वर महादेव, वडा नं ८ भाक्री ओडार वडा नं. ५ को सुकेपोखरी आदिलाई पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- वडा नं. ५ को रसुवाघाट देखि फोक्सिनटारसम्म ज्याप्टिड सञ्चालनको लागि थप पूर्वाधारको व्यवस्था गरिने छ ।
- वडा नं. ४ स्थित तीनतले भर्ना, ढुङ्गे दह वडा नं. ७ को छागे भर्ना आदिको महत्व अनुसारको प्रवर्द्धन गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- हाल रौतापोखरी क्षेत्रमा राउन सिडी निर्माण गणेश, पार्वती एम्बर बुद्धको मुर्ती स्थापन गरिस किएको र आगन्तु पाउना वस्ने दुई तले अतिथी गृहे निर्माण भइरहेको सम्पन्न पश्चात कार्यविधी बनाई संचालनमा ल्याईने जानकारी गराउदछु र थप सिडी निर्माण पाकिङ्ग, कोशेली घर र घेरावेरा, गेट निर्माणको लागि बोलपत्र भइसकेको जानकारी गराउदछु । साथै ओडारे भर्ना पनि क्रमागत सिडी निर्माण भइरहेको आगामी साल पनि निर्माणहुने जानकारी गराउदछु।

- यस गाउँपालिकाका प्राकृतिक एवं रमणीय स्थानको पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नका लागि पहुँच मार्ग समेत निर्माण गरी Picnic Sport लगायत पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्ने विभिन्न कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- पर्यटनलाई रौतामाईको चिनोको रूपमा स्थानीय उत्पादित वस्तु उपहार दिने नीति लिइने छ ।
जस अन्तर्गत पर्यटन विकास तथा प्रवर्द्धनको लागि रु.३ लाख विनियोजन गरेको छु

(ख. ४) सहकारी

“आर्थिक तथा सामाजिक विकासको लागि सहकारीमा केन्द्रितहौं ।”

- स्थानीय स्तरमा छरिएर रहेको स-सानापूँजीहरू संकलन गरी पूँजी निर्माणमा लाग्नको लागि सहकारीहरूको स्थापना, विकास गरिदै लगिने छ ।
- सहकारीको सिद्धान्तहरू १. स्वैच्छिक तथा खुला सदस्यता, २. सदस्यहरूद्वारा प्रजातान्त्रिक नियन्त्रण, ३. सदस्यहरूको आर्थिक सहभागिता, ४. स्वायत्तता र स्वतन्त्रता, ५. शिक्षा, तालिम र सूचना ६. सहकारीहरू बीच सहयोग र ७. समुदायप्रति सहयोग आदिलाई आत्मसात गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रहरूसँग सहकार्य गरी उत्पादन मूलक, रोजगारीमूलक तथा आयमूलक कार्यक्रममा लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
- कृषि सहकारी माध्यमबाट उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारी तथा वित्तीय संस्थाहरूको अनुगमन तथा नियमन गरी संख्यात्मक भन्दा गुणात्मक सेवामा केन्द्रित गरी एकिकरण गर्ने नीति तय गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन भएका सबै विषयगत सहकारी संघ संस्थाहरूसँग समन्वय गरी उनीहरूलाई लक्षित वर्गका लागि सीप विकास तथा उद्यमशीलता विकास सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै गरिवी र बेरोजगारी हटाउने कार्य गर्ने तर्फ अभिप्रेरित गरिनेछ ।

जस अन्तर्गत सहकारीको लागि रु.५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ख.५) वित्तीय क्षेत्र

- यस गाउँपालिकामा नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा इजाजत प्राप्त क वर्गको मेघा बैंक भित्रिसकेको र यस बैंक मुकुचीमा स्थापना भइ सञ्चालनमा आएको र गाउँपालिकाको क्षेत्रलाई सुविधादिनको लागि केन्द्र भुटारमा पनि सेवा विस्तारको लागि पहल गरिने छ ।
- यस गाउँपालिका भित्र अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु स्थापना र सञ्चालनको लागि पहल गरिने छ ।

जस अन्तर्गत सहकारीको लागि रु.१ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ग) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

(ग.१) वनतथा भू - संरक्षण

- वन व्यवस्थापनलाई वैज्ञानिक बनाउनको लागि सरकारी, निजी, धार्मिक, कबुलियत तथा सामुदायिक वनलाई व्यवस्थित गरिंदै लगिने छ ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूसँग छलफल तथा अन्तर्क्रियाको माध्यमबाट वार्षिक कार्य योजना निर्माणको लागि यस गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयबाट सहयोग पुऱ्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- वन ऐन तथा नियमावली २०७७ अनुसार गाउँपालिकाले सामुदायिक वन लगायत अन्य वनका उपभोक्ता समितिहरूसँग समन्वय गरी वनसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका वनलाई संरक्षण गरी खाली ठाउँहरुमा वृक्षा रोपण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- सामुदायिक वन व्यवस्थापन नीतिलाई सहयोग पुग्ने खालका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरी सामुदायिक वन उपभोक्त समूहहरुको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ ।
- सार्वजनिक जग्गा, ऐलानि, पर्ति, बाटो चौतारो, चोक, एवं परम्परागत खुल्ला क्षेत्र र सरकारी जमिनलाई सिमाङ्कन गरी संरक्षण गरिनेछ ।
- रौतापोखरी क्षेत्रको खाली जमीनमा जापानीज नास्पती, टिमुर, तेजपातको प्रजाती आ.व. २०७६।०७७ मा करिव ६५०० विरुव रोपी हेरालु समेत राखी आय आर्जन व्यवस्थापनका लागि पहल गरिरहेको जानकारी गराउदछु ।

- डढेलो लगायत वन विनासप्रति नागरिकलाई सचेत गराई वन संरक्षणमा सबैलाई सहभागिता गराइनेछ ।
- पहिरो गएको स्थान तथा पहिरोको जोखिम रहेको स्थानमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरी क्षति
- सडक किनारमा बाँस, अम्रिसो, अन्य प्रजातिको रुख विरुवा रोपन गरी वायो इन्जिनियरिङको विकास गरिदै लगिनेछ ।

जस अन्तर्गत वन तथा भू संरक्षणको लागि रु .३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ग. २) जलाधार संरक्षण

- यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र भएका नदी, झरना, ताल वा अन्य स-साना पानीका मुहानहरुको संरक्षण गरिनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा दीगो विकासको सिद्धान्त अनुसार पानीको मुहानहरुलाई संरक्षण गरी
- वृक्षरोपण र तारवार गरी गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका जलाधार संरक्षण गर्ने तथा पानी भकारी (प्लाष्टिक पोखरी) निर्माणका लागि आवश्यक योजना संचालन गरिनेछ ।

जस अन्तर्गत जलाधार संरक्षणको लागि रु .१ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ग. ३) वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तन

- जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै जैविक विविधताको संरक्षण गरिनेछ ।
- क्रमिक रुपमा बढ्दै गएको जलवायु परिवर्तन प्रति गाउँबासीलाई सचेत गराउँदै हरियालीपनको विकास गरी जलवायुको प्रतिकूल परिवर्तनलाई न्यूनीकरणगर्दै लगिनेछ ।
- सरोकारवालाहरुसँगको समन्वयमा जलवायु परिवर्तनको प्रभावबाट पर्ने असरहरुबाट बच्ने उपायका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- वन तथा वातावरण (संघीयमन्त्रालयसँग) समन्वय गरीएको र रौता पोखरी क्षेत्रमा यहि वर्ष देखि कार्यक्रम संचालनहुने भएको जानकारी गर्दछु ।

जस अन्तर्गत वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तनको लागि रु. २१ लाख विनियोजन गरेको छु

(ग. ४) फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापन

- मुर्कुची लगायत सहरीकरण हुदै गरेका ठाउँहरुमा ढल निकासको व्यवस्थापन गरिदै लगिने छ ।
- गाउँपालिका भित्रका मुर्कुची बजार, सल्ले बजार, पोखरी बजार, कुर्लेटार, माभुखर्क, पुँवारे भन्ज्यांग, भुटार लगायत बजार उन्मुख क्षेत्रमा घरघरबाट उत्सर्जन हुने फोहोरलाई गल्ने र नगल्ने गरी दुई भागमा विभाजन गरी गल्ने फोहोरबाट कम्पोष्टमल तयार गर्ने र नगल्ने फोहोरलाई पुनःप्रयोग गर्ने प्रविधिलाई प्रोत्साहन गरिदै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र भएका वस्ती भन्दाटाढाका जमिनमा स्यानेटरी ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माण गरी फोहोरको उचित व्यवस्थापन गरीनेछ ।
- प्लाष्टिक जन्यवस्तु वातावरणीय दृष्टिकोणले हानिकारक हुनभन्ने कुरा गाउँवासीहरुमा चेतना अभिवृद्धि गराउदै यसको विकल्पको खोजी गरी प्रयोग गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।

जस अन्तर्गत फोहोर मैलाको लागि रु .५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ग. ५) जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण

- खोला नालाबाट उत्पन्न हुने तथा पहिरो र भू-क्षयबाट हुने प्रकोप नियन्त्रण गर्न खोलामा तटबन्द निर्माण गरी रोकथाम गरिनुका साथै जल उत्पन्नप्रकोप नियन्त्रण कार्यालयसँगको सहकार्य एवं समन्वयमा नियन्त्रणका कार्यक्रमहरु समेत संचालन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं ७ स्थित छौडिया खोला, पुँवारे खोला र त्रियुगा खोलाको नदी नियन्त्रणको लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भइसकेकोले नदीनियन्त्रणको लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग अनुरोध गर्ने एवम् यस गाउँपालिकाले पनि लगानी गर्ने नीति अवलम्बन गरिएकोछ ।

नदीनियन्त्रण तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण को लागि रु. १० लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ग.६) विपद व्यवस्थापन बारुण नियन्त्रण सञ्चालन

- गाउँपालिका स्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति र वडास्तरीय विपदव्य वस्थापन समितिमार्फत विपदका चार चरणहरु 1. Mitigation-अल्पीकरण) 2. Preparedness(पूर्व तयारी 3. Response(प्रतिकार्य) 4. Recovery (पुनःस्थापना) का कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी विपदलाई न्यूनीकरण र व्यवस्थित गरिदै लगिने छ ।
- कोभिड १९ को विश्वव्यापी संक्रमणको कारण उत्पन्न असहज तथा असाधारण परिस्थितिको सामाना गरी स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी, कृषि उत्पादन तथा रोजगार प्रवर्द्धन जस्ता क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी गाउँपालिकालाई नै कोभिड १९ मुक्त बनाउन रणनीतिक योजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को महामारीको कारण सामाजिक, आर्थिक क्षेत्रम असिर्जित परिस्थितिलाई सम्बोधन गर्नको लागि अनुकूलन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- कोभिड १९ संवेदनशील योजना सहितको नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कोभिड-१९ को विश्वव्यापी संक्रमण रोकथामको लागि संघ तथा प्रदेशसँगको सहकार्यमा आवश्यक स्वास्थ्य सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने नीति अपनाइने छ ।
- कोभिड १९ लगायत भविष्यमा आउन सक्ने अन्यप्रकोप तथा विपद व्यवस्थापनका लागि स्थानीय सरकारको क्षमताको विकास गरिनेछ ।
- आपतकालिन सेवा संचालन बाढी नियन्त्रण, एम्बुलेन्स सेवादिने ।
- महाव्याधि समेतलाई ध्यानमा राखी विपद व्यवस्थापन गर्नको लागि क्षमता विकास कार्यक्रम गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को संक्रमित देखिएकालाई गाउँपालिका देखि थप उपचार जाने निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गाउँपालिकाबाट गरिएको जानकारी गर्दछु ।
- असंगठित क्षेत्रमाकाम गर्ने श्रमिक, मजदूर वर्ग, विपन्न परिवारलाई राहत स्वरुप खाद्यन्न वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- सम्भावित विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि गाउँपालिकाका सबै वडामा प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धमा जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँबासीहरूलाई लक्षित गरी विपत् पश्चात आइपर्ने जोखिमबाट बच्नका लागि पूर्व तयारी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई क्रियाशील बनाई प्रत्येक वडाबाट १०/१० जना स्वयंसेवी समूह तयार गरी उक्त समूहलाई उद्धार, राहत र पुर्नस्थापन सम्बन्धी आवश्यक प्रशिक्षण दिई न्यूनतम श्रोत साधन सहित आवश्यक पर्दा परिचालन गर्न सक्ने सक्षम समूहको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायत अन्य सरोकारवाला निकायहरूसँगको सहकार्यमा विपद् व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- प्रदेश सरकारबाट बारुणयन्त्र प्राप्त भएपछि कार्यविधि तयार गरी संचालन गरिएको रौतामाई ०७ मुर्कुचीमा रहेको प्रहरी बिट मार्फत आपत कालिन सेवा संचालनको व्यवस्थापन गरेको छु ।

जस अन्तर्गत विपद् व्यवस्थापन र बारुण नियन्त्रणको लागि रु २० लाख विनियोजन गरेको छु

(घ) पूर्वाधार क्षेत्र

“मानवीय र भौतिक पूर्वाधार : चौतर्फी र दिगो विकासको आधार”

(घ.१) स्थानीय सडक, पुलतथा भोलुङ्गे पुल

- गाउँपालिका सडक गुरु योजना (RMTMP) तयार गरिए अनुसार सडकहरूको बर्गीकरण गरी व्यवस्थित रूपमा विकास गरिँदै लगिने छ ।
- सडक गुरु योजनाको मापदण्ड अनुसार सडकहरूको निर्माण र स्तरोन्नति गरिने छ ।
- सडक गुरुयोजना अन्तर्गतको महत्वपूर्ण सडकहरूको प्राथमिताको आधारमा संघीय सरकार र गाउँपालिका केन्द्र सम्म आउने मुर्कुची पुवारे पाबुँ सडक ३ देखि ५ वर्ष भित्रपिच २५ कि.मी प्रदेश सरकारबाट उदघाटन र अन्य प्रक्रिया भईरहेको जानकारी गराउदछु ।

- पर्यटकीय सडकको रुपमा खानीटार पुवारे डुम्रिथुम्का १५ कि.मी. सडक हुने जानकारी गर्दछु ।
- यहीआ.व. भित्र राजावास मुर्कुची बजारको सडक संघीय सरकार र गाउँपालिकाबाट यहिवर्ष पिचहुने जानकारी गर्दछु ।
- लामो अनि एक भन्दाबढी वडा जोड्ने सडकहरु यस गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनाहरुमा समावेश गरी क्रमागत विकास गरिने छ ।
- यसै क्रममा सडकलाई (क) वडा कार्यालयबाट केन्द्र जोडिएको सडक, (ख) पर्यटन पूर्वाधार सडक/नदी करिडोरमा निर्माण गरिने सडक र (ग) ग्रामीण कृषि सडक र (घ) टोलवस्ती सडक गरी चार भागमा वर्गिकरणगर्दै आवश्यक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- फराकिलो बाटो एवं पार्क निर्माण गरी आधुनि कगाउँको निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सडक बाटो स्तरोन्नति, नयाँ निर्माण, मर्मत कार्य गर्नका लागिगा.पा.को ब्याकहु लोडरलाई तेल व्यवस्थापन गरी प्रयोग गरिने छ ।
- त्रियुगा खोला, पुवारे खोला, रसुवा खोला, खारी खोला, खकिउँ खोलाको पक्की पुलहरुको डि.पि. आर.को प्रतिवेदनको आधारमा सम्बन्धीत निकाय सँग माग गरिएको छ ।
- पूर्वाधार निर्माणलाई अपाङ्गमैत्री बनाइने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र सुरक्षित र मर्यादित यात्राका लागि सडक सुशासन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

यस अन्तर्गत सडकतर्फ रु. २ करोड ३३ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(घ.२) सिंचाई

- सम्भावितनयाँ सिंचाई आयोजनाहरु निर्माण गरी थप जग्गामा सिंचाई सुविधा पुऱ्याई कृषि उत्पादनमा बृद्धिगर्दै जाने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- संचालित सिंचाई आयोजनाहरुको मर्मत तथा स्तरोन्नति गरी बाह्रै महिना सिंचाई सुविधा पुऱ्याउने नीति लिइनेछ ।
- साना सिंचाई कार्यक्रमसँग समन्वय गरी यस अन्तर्गत गठित जल उपभोक्ता समूहहरुलाई थप सहयोग गरिने छ ।

- SIPअन्तर्गतका सिंचाई र कृषक व्यवसायिक कृषिमा आवद्ध भएका कृषकहरुलाई साना सिंचाईबाट कृषि सिंचाई मर्मत संभारमा सहयोग गरिनेछ ।
- वडा नं. ५ स्थित ओडारे कालीमाटी र अघेरी खोला सिंचाई आयोजना सञ्चालनको लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदनको काम शुरु गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

यस तर्फ जम्मा ११ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु भने साना सिंचाईमा २०% जन सहभागीताको लागि रु. ३४ लाखस्वीस सरकार रु. १ करोड ६८ लाख गरी जम्मा २ करोड १२ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

(घ.३) भवन तथा शहरी विकास

- यस गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय भवनको निर्माण कार्य भईरहेको जानकारी गराउर्द छु ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं ६ स्थित रौतामा अतिथि गृहको निर्माण कार्य भईरहेको जानकारी गराउर्द छु ।
- यस गाउँपालिकाको मुर्कुची, भुटटार, लाफागाउँ स्वास्थ्य चौकी यहीवर्ष निर्माण कार्य सम्पन्न हुने र आगामीवर्ष मुर्कुची स्वस्थ चौकी र महेन्द्र मा.वि.पोखरी विद्यालय निर्माण हुने जानकारी गर्दछु ।
- भवन निर्माण गर्दा भवन निर्माण आचार संहिता २०७२, वस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माणमा पदण्डको आधारमा भवन निर्माण कार्य गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकाले यसै वर्ष बनाएको भवन निर्माण मापदण्डको कार्यान्वयन शुरु गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना मुताविक बस्ती र सहरी योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति तथा भवन निर्माण आचार संहिता अनुसार आवास निर्माण गरी व्यवस्थित गाउँनिर्माण गरिनेछ । स्वच्छ वातावरणलाई ध्यानमा राख्दै भवन निर्माणको नक्सापास गर्दा एक घर कम्तिमा दुई वृक्षारोपणलाई अनिवार्य गर्ने अभियानका रूपमा भवन मापदण्ड निर्माण गरी लागू गरिनेछ ।

- भवन निर्माणलाई आवासीय र व्यवसायिक गरी दुई भागमा वर्गीकरण गरिनेछ । घरको नक्सामा SepticTank को डिजाइन पेश गर्नु पर्नेछ भने घर/भवन निर्माणमा नक्सामाभै Septic Tank को निर्माण गर्न लगाइनेछ ।
- व्यवस्थित बजारीकरणका लागि बजारी विकास तथा आवास विकास सम्बन्धी मापदण्डलाई आवश्यकता अनुसार सुधार एवं परिमार्जन गरी प्रयोग गरिनेछ ।
- वडा नं. १,२,३, ४, ५,६ र ७ मा बजार व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र नेपाल सरकारद्वारा प्रस्तावित नयाँवस्ती विकासको निर्माण कार्य तीव्र पार्नका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँगको समन्वयमा गाउँपालिकामा विज्ञहरु सहितको समिति गठन गरी काम अगाडि बढाइनेछ ।
- नेपाल सरकार तथादातृ निकायसँग समन्वय गरी गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पूर्वाधारहरु जस्तै गाउँपालिका भवन, रंगशाला, सभागृह, ल्याण्डफिल्ड साइट, एकिकृत जग्गा विकास कार्यक्रम, प्राविधिक शिक्षालय तथा धार्मिक पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण कार्यको पहल गरिनेछ ।
- सुकुम्बासी अव्यवस्थित वसोवासको कार्यक्रम सूचना गरी तथ्याक संकलनको काम कोभिड १९ का कारण रोकिएकोले सामान्य स्थितीभए पछि कामतिब्र छिटो तरीकाबाट काम संचालन गरिने छ ।
- आ.व. २०७८।०७९ मा संघीय सरकारको अवधारणाको एकिकृत वस्ती १ नं. वडा अर्न्तगतमा भर्खरमा काम शुरु गरिने छ ।

जस अन्तर्गत गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीयभवन र अतिथि गृह रौताको भवन निर्माणको लागि रु ३ करोड ६१ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(घ.४) उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत (बैकल्पिक उर्जा समेत)

“उज्यालो देखी अध्यारो आफैँ भादगछ”

- ग्रामीण विद्युतीकरण अन्तर्गत यो वर्ष पनि नेशनल ग्रीडलाइनबाट यस गाउँपालिकाको भुटार केन्द्रमा विद्युत विस्तार गरीसकेको र क्रमशःअन्यत्र वडावस्तीमा विस्तार गरिँदै उज्यालो गाउँपालिका घोषणा गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

- गाउँबासीलाई सौर्य उर्जा उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरी उज्यालो गाउँपालिका अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- पेल्ट्री सेटमार्फत विद्युत उत्पादन र पुराना पेल्ट्री सेटको मर्मत सम्भार पनि गरिदै लगिने छ ।
- बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रसँगको समन्वयमा धुँवारहित चुलो निर्माणलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धनबाट खानेपानी र सिंचाईको पहल गरिनेछ ।
- संभावित स्थानमा हाइड्रो विद्युतको सर्भेक्षण गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाले यस वर्ष वडा वडाबाट पहिलो प्राथमिकतामा आएको योजना विद्युत विस्तारलाई सतप्रतिशत जोडकोष बाट सञ्चालन गरिने छ ।

जस अन्तर्गत उर्जा तथा विद्युत विस्तारको लागि रु १ करोड विनियोजन गरेको छु ।

(घ.३) सञ्चार

- नेपाल टेलिकमसँगको सहकार्यमा ग्रामीण क्षेत्रका सबै स्थानमा टेलिफोन र गुणस्तरीय इन्टरनेट सेवाको सुनिश्चिता गर्न पहल गरिनेछ ।
- यो वर्ष देखि नै सरकारी कार्यालयहरुमा सञ्चार तथा इन्टरनेटको व्यवस्था गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकाको सबै वडा कार्यालयहरुमा इन्टरनेटको व्यवस्था भैरहेको छ विद्युतीय शासनको नीति अवलम्बन गरिदै लगिनेछ ।

जस अन्तर्गत सञ्चारको लागि रु .५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

(ड) संस्थागत विकास, सेवाप्रवाह र सुशासन

“जनमुखी प्रशासन : प्रभावकारी सेवा र सुशासन”

(ड१) सार्वजनिक सेवा

- कोभिड-१९ को संक्रमणको कारण प्रभावित भएका सरकारी कार्यालयहरुबाट सुरक्षित रूपमा नागरिकलाई सेवा प्रवाह गरिने छ ।
- यस असाधारण परिस्थितिमा कर्मचारीहरुको मनोबल उच्च बनाउँदै प्रभावकारी रूपमा सेवा प्रवाह गरिनेछ ।
- अग्रपंक्तिमा काम गर्ने कर्मचारीहरु र स्वास्थ्य कर्मीहरु कोभिड १९ को संक्रमणबाट बच्नको लागि उच्च सशर्तकता अपनाउन नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- कार्यरत कर्मचारीहरुको वृत्ति विकासका लागि ठोस नीति तर्जुमा गरिनेछ । साथै कर्मचारीहरुको उच्चमनोबल बढाई सेवामा समर्पित रहनको लागि निजामती स्थायी कर्मचारीहरुलाई कामको आधारमा साधारण परिस्थिति भएमा प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिने छ । साथै करारका कर्मचारीहरुलाई पनि प्रोत्साहन भत्ताको कामको आधारमा व्यवस्था गरिने छ ।
- प्रत्येक वडामा एक सामाजिक परिचालकहरुको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ ।
- कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन र कार्य क्षमता मूल्याङ्कनका आधारमा पुरस्कार र दण्ड गर्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- अन्य सेवा सुविधा नेपाल सरकार (संघीय र प्रदेश सरकार) ले तोके बमोजिम हुने छ ।

(ड.२) सूचना प्रविधि तथा विद्युतीयशासन

- विद्युतीयशासन प्रणाली माध्यमबाट सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाइने छ ।
- सूचनाको संकलन, संग्रह अभिलेखीकरण तथा प्रकाशन गरिने छ । सूचना प्रकाशनको लागि गाउँपालिको नाममा वेभसाइट, इ मेल, फेसबुक पेज तथा ऐप निर्माण गरी प्रयोगमा ल्याइएको छ ।
- गाउँपालिकाका प्रत्येक वडा र गाउँकार्यपालिका भित्रका सबै शाखाहरुलाई विद्युतीय तथा सूचना मैत्रीबनाइ सबै अभिलेखहरुलाई कम्प्युटरकृत गरी सुरक्षित गर्न पहल गरिनेछ ।
- सूचना र प्रविधिको माध्यमबाट युवा पुस्तालाई सक्षम र सबल बनाउनका लागि युवा सूचना केन्द्रको स्थापना गरिएको छ । यस्ता सूचना केन्द्रको यो वर्ष पनि विस्तार गरिने छ ।

- सूचना र प्रविधिको माध्यमबाट गाउँपालिकामा सेवाग्राहीको गुनासो सम्बोधन गरिने परिपार्टीको विकास गरिनेछ । यसका लागि गुनासो सुन्ने ईकाई स्थापना गरिनेछ ।
- गाउँपालिका तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरुबाट असुलहुने राजस्वआय लेखाअफलाइन सफ्टवेयर मार्फत कम्प्युटरकृत विलिडमार्फत गर्ने प्रणालीको कार्यान्वयन गरिने छ । साथै एकीकृत सम्पत्ति करको पनि आफलाइन मार्फत राजश्व संकलन र कम्प्युटरकृत विलिड गरिने छ ।
- गाउँपालिकाभिन्न रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक र पर्यटकीय क्षेत्रकाबारेमा सूचना र सञ्चारको माध्यमबाट अभिलेखिकरण गरिनेछ ।

(ड ३) पञ्जिकरण

- वडाकार्यालय मार्फत अनलाईन व्यक्तिगत घटनादस्ता प्रक्रिया र सामाजिक सुरक्षा भत्तापाउने व्यक्तिहरुको अद्यावधिक विवरण कम्प्युटरकृत गरिदै लगिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ताको बैंक मार्फत खाता खोली व्यवस्थित गरिदै लगिने छ ।

(ड ४) स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको समग्र सूचना एपमार्फत संकलन गरी डिजिटाइज्ड गरी गाउँपार्श्वचित्र बनाइने र यसको अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ ।
- डिजिटाइजेसन गरेको समग्र सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा विश्लेषण गरी अन्यविषयको अध्ययन तथा योजना बनाई विकासात्मक कार्यलाई अगाडि बढाइने छ ।

(ड ५) सुशासन प्रवर्द्धन

- नागरिकलाई सार्वजनिक रुपमाप्रदान गरिने वस्तु तथा सेवाहरु छितो, छरितो सरल र न्यायिक रुपमा उपलब्ध गराई असलशासनको अनुभूति दिलाउने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- जनसहभागिता, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व, विधिको शासनजस्ता सुशासन पद्धतिको माध्यमबाट सुशासनको प्रवर्द्धन गरिदै लगिने छ ।

- सूचनाको हक सम्बन्धी कानून बमोजिम सेवाग्राहीले मागेका विवरणहरु नियमसंगत रूपले उपलब्ध गराइनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट संचालित योजना तथा कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षणका कार्यहरु नियमित रूपमा गरिनेछ ।

(ड.६) सुरक्षा व्यवस्थान

- गाउँपालिकाको कामलाई चुस्तदुरुस्त राख्नका लागि आवश्यकता देखिएमा गाउँप्रहरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नागरिक र प्रहरी बीचको समन्वयबाट नै शान्ति सुरक्षा र अमन चयन तथा सुव्यवस्था कायम गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- सरसफाई तथा गाउँपालिकाको मापदण्डपालना भएनभएको रेखदेख गर्ने लगायत गाउँपालिका भवनको भौतिक सम्पत्ति सुरक्षाको काम गाउँप्रहरी मार्फत गरिनेछ ।
- ईलाका प्रहरी कार्यालयको भवन निर्माणको लागि सम्बन्धित निकाय सँग माग गरिने छ ।

जस अन्तर्गत प्रशासनिक खर्चको लागि गाउँपालिकाको लागि रु.६ करोड १३ लाख र वडाकार्यालय सञ्चालनको लागि रु.२८ लाख संस्थागत विकास, सेवाप्रवाह र सुशासन रु.५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

उपस्थित माहानुभावहरु,

यस गाउँपालिकामा संचालनहुने योजना, आयोजना, परियोजना र कार्यक्रमहरुको निर्धारित समयमै संचालन र व्यवस्थापन गरी प्रभावकारी र गुणस्तरीय रूपमाकाम सम्पन्न गर्नको लागि तपशिल अनुसारको कार्य तालिका बनाई कार्यान्वयन गरिने निती अबलम्बन गरिएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	समय अवधि	कैफियत
१	गा.पा.बाट वडाकार्यालयलाई उ.स. गठनको अख्तियारी पठाउने	मिति २०७८।०४।२५	
२	उ.स गठनकार्यको अन्तिम समय	मिति २०७८।०५।३०	

३	गा.पाबाट उ.स. लाई संचालन, कार्यान्वयन र व्यवस्थापन अनुशिक्षण	मिति २०७८।०६।१५	
४	सम्झौता सम्पन्न	मिति २०७८।०६।१५	२०७८।०७।३०
५	भुक्तानी तथा फरफाराक गरि सक्ने	मिति २०७९।०२।३०	

माथि उल्लेखित कार्यतालिका अनुसार काम गर्न गराउनु सरोकारवाला सबैको दायित्व हुने छ । बुदा नं. ४ अनुसार योजनाको सम्झौताको सम्पन्नता गर्न नसके कार्यपालिकाको बैठकबाट बजेट तथा कार्यक्रम वा आयोजना अन्यशीर्षक तथा ठाउँमा रकमान्तर गर्ने निर्णय गराई कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ । जेष्ठ महिनाको मसान्तसम्म योजना तथा आयोजनाको फरफाराक गरी भुक्तानी लिइसक्नु पर्ने नीति अबलम्बन गरिएको छ ।

गजेन्द्र बहादुर खड्का
अध्यक्ष
रौतामाई गाउँपालिका भुट्टार उदयपुर